



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

# NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 57/2011-43

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. mája 2011 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Jána Lubyho prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej Advokátskou kanceláriou D..., s. r. o., B., konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. P. D., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom sp. zn. 4 S 77/2008 a jeho rozsudkom z 12. februára 2010 a takto

## **r o z h o d o l :**

1. Základné právo obchodnej spoločnosti P., s. r. o., na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu

v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 4 S 77/2008 a jeho rozsudkom z 12. februára 2010 porušené boli.

2. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 4 S 77/2008-52 z 12. februára 2010 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. Obchodnej spoločnosti P., s. r. o., priznáva úhradu trov konania v sume 254,88 € (slovom dvestopäťdesiatštyri eur a osemdesiatosem centov), ktoré jej je Krajský súd v Bratislave povinný uhradiť na účet Advokátskej kancelárie D..., s. r. o., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

## **O d ô v o d n e n i e :**

### **I.**

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. mája 2010 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom sp. zn. 4 S 77/2008 a jeho rozsudkom z 12. februára 2010 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“ alebo „namietaný rozsudok“).

Sťažovateľka sa domáha zrušenia napadnutého rozsudku, ktorým krajský súd na základe žaloby Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) rozhodol podľa § 250j ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) o zrušení rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu... (ďalej len „krajský pamiatkový úrad“) č. k. BA/05/1804/4/4947/Bi z 10. októbra 2005. Dôvodom zrušenia označeného rozhodnutia krajského pamiatkového úradu napadnutým rozsudkom bola skutočnosť, že príslušný administratívny spis, ktorý predložil žalovaný správny orgán krajskému súdu, neobsahoval časť podkladov, ktoré mohli mať vplyv na posúdenie

zákonosti napadnutého rozhodnutia. Zrušeným rozhodnutím krajského pamiatkového úradu bol schválený zámer novostavby objektu „D.“... s podmienkami, ktoré sú v ňom podrobnejšie špecifikované.

Zo sťažnosti, z napadnutého rozsudku, ako aj ďalších jej príloh vyplýva, že sťažovateľka je vlastníčkou pozemkov č. p... – záhrady o výmere 288 m<sup>2</sup> a č. p... – zastavané plochy a nádvoría o výmere 1311 m<sup>2</sup> v k. ú... (ďalej len „predmetné nehnuteľnosti“). Vlastnícke právo k týmto nehnuteľnostiam nadobudla na základe kúpnej zmluvy od obchodnej spoločnosti L., s. r. o., ktorej vklad bol povolený príslušným katastrálnym úradom 23. apríla 2008 pod č... Obchodná spoločnosť L., s. r. o., už v čase, keď bola vlastníčkou predmetných pozemkov, si rámci prípravy novostavby objektu „D.“ zabezpečila vydanie územného rozhodnutia, ktoré bolo vydané stavebným úradom mestskej časti... pod č... zo 14. septembra 2007.

Ešte pred uzavretím kúpnej zmluvy sťažovateľka uzatvorila s uvedenou obchodnou spoločnosťou zmluvu o postúpení práv stavebníka stavby „D.“ vrátane zmluvy o nájme pozemkov, na ktorých sa stavba mala realizovať. Obchodná spoločnosť L., s. r. o., sa pritom stala vlastníčkou označených nehnuteľností na základe kúpnej zmluvy uzavretej s ich predchádzajúcim vlastníkom T. M., ktorej vklad do katastra nehnuteľností bol povolený 12. apríla 2006 pod č... T. M. bol teda vlastníkom predmetných nehnuteľností v čase, keď prebiehalo konanie o schválení zámeru novostavby objektu „D.“ vedené krajským pamiatkovým úradom, ktorého bol účastníkom.

Sťažovateľka ako stavebník uvedeného objektu realizovala stavbu v súlade so stavebným povolením a 19. augusta 2009 bolo na ukončenú stavbu vydané Stavebným úradom mestskej časti... kolaudačné rozhodnutie č..., ktoré nadobudlo právoplatnosť 20. augusta 2009, a následne bolo skolaudovanej stavbe rozhodnutím uvedenej mestskej časti č... z 9. septembra 2009 pridelené súpisné a orientačné číslo.

Dňa 20. apríla 2010 T. M. doručil sťažovateľke napadnutý rozsudok. Tento rozsudok, ktorý nadobudol právoplatnosť 16. marca 2010, si ako účastník správneho konania v 2. rade

prevzal prostredníctvom svojho splnomocneného zástupcu na krajskom súde 20. apríla 2010. Súčasne odovzdal sťažovateľke dokumentáciu týkajúcu sa konania o preskúmaní zákonnosti rozhodnutia krajského pamiatkového úradu, a to protest generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) č. VI/2 Gd 180/07-10 z 18. apríla 2008 a rozhodnutie Pamiatkového úradu Slovenskej republiky č. PÚ-08/915-2/4555/28/MIS, MIK z 20. júna 2008, ktorým tento správny orgán vyššieho stupňa protestu generálneho prokurátora nevyhovel. Taktiež odovzdal sťažovateľke kópiu žaloby generálnej prokuratúry doručenej krajskému súdu 8. septembra 2008 a v neposlednom rade jeho vyjadrenie k predmetnej žalobe, ktoré konajúcemu súdu doručil na základe jeho výzvy k sp. zn. 4 S 77/2008 z 12. novembra 2008. V tomto vyjadrení T. M. oznámil krajskému súdu, že predmetné pozemky ešte v roku 2006 odpredal obchodnej spoločnosti L., s. r. o., a že má vedomosť o tom, že táto stavba sa v čase predloženia jeho vyjadrenia už realizuje.

Sťažovateľka tvrdí, že krajský súd svojím konaním a namietaným rozhodnutím v danej veci porušil jej základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže neaplikoval § 250 a § 246c OSP, čím jej odňal akúkoľvek možnosť ochraňovať svoje práva pred súdom, hoci jej svedčilo rovnaké právo ako žalobcovi – dokonca silnejšie, lebo je vlastníčkou sporného pozemku.

Sťažovateľka ďalej zdôrazňuje, že počas celej realizácie výstavby objektu „D.“ nemala žiadnu informáciu o tom, že by prebiehali nejaké konania týkajúce sa problematiky zákonnosti rozhodovania orgánov ochrany pamiatkového fondu. Uvádza, že i keď nebola účastníkom napadnutého správneho konania, nemožno spochybňovať to, že v následných konaniach, t. j. v územnom konaní, stavebnom a napokon kolaudačnom konaní sa rozhodovalo aj o jej právach. Bolo teda povinnosťou krajského súdu postupovať tak, aby nebola vylúčená z konania a aby sa neprimeraným spôsobom nezasahovalo do jej základného práva na súdnu ochranu. Krajský súd mal preto upozorniť sťažovateľku na existujúce konanie, čo by jej umožnilo ihneď z vlastného podnetu vstúpiť do konania ako vedľajšia účastníčka na strane žalovaného postupom podľa § 246c v spojení s § 93 OSP, resp. ako dotknutá osoba podľa § 250 ods. 1 OSP. Rovnocenne so žalovaným by ochraňovala svoje procesné i hmotnoprávne nároky, ktoré v namietanom konaní stratila.

K tomu odkazujúc na právne závery obsiahnuté v náleze sp. zn. I. ÚS 219/07 z 13. marca 2008 dodáva, že skutočnosť, že Občiansky súdny poriadok výslovne neoznačuje niekoho za účastníka konania, neznamená, že s ním konajúci súd nemôže v prípade potreby konať, ak sa účinky jeho postupu alebo rozhodnutia týkajú základných práv, ktoré má táto osoba zaručené v ústave alebo medzinárodnou zmluvou.

Ďalej sťažovateľka upozorňuje, že krajský súd mal z vyjadrenia T. M. úplnú vedomosť o tom, že on v tomto konaní nie je dotknutou osobou, keďže touto je obchodná spoločnosť L., s. r. o. Mal teda vedomosť, že viac nie je podľa § 250 ods. 1 OSP účastníkom správneho konania, ktorého práva a povinnosti by mohli byť zrušením správneho rozhodnutia dotknuté. Sťažovateľka je presvedčená, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je nielen právo každého domáhať sa svojho práva na súde, ale aj právo byť účastníkom konania, v ktorom sa rozhoduje o jeho právach a povinnostiach, z čoho vyplýva, že každý má právo byť účastníkom konania, v ktorom sa rozhoduje aj o jeho právach a povinnostiach, lebo inak v ňom nemôže chrániť svoje práva a právom chránené záujmy. V tejto súvislosti poukazuje na skutočnosť, že následne po vydaní rozhodnutia správneho orgánu, ktoré bolo napadnutým rozsudkom krajského súdu zrušené, bolo príslušným stavebným úradom vydané stavebné povolenie i kolaudačné rozhodnutie s tým, že v čase podania tejto sťažnosti je stavba, ktorej sa zrušené rozhodnutie správneho orgánu dotýka, riadne ukončená a na účel určený v kolaudačnom rozhodnutí aj užívaná.

Postup krajského súdu sťažovateľka namieta napokon aj z toho dôvodu, že i keď vyzval správny orgán (krajský pamiatkový úrad) na predloženie administratívneho spisu a súčasne na vyjadrenie k žalobe a k procesným otázkam tohto konania, tento správny orgán nebol nijakým spôsobom upozornený na skutočnosť, že konajúci súd nepovažuje ním predložený administratívny spis za úplný, t. j. že z dôvodu jeho neúplnosti nemôže vo veci konať.

Podľa sťažovateľky pri ústavne konformnom výklade § 250 v spojení s § 246c a § 93 OSP mali byť účastníkmi správneho konania žalobca a tí, ktorí nimi boli v konaní pred

správnym orgánom, lebo len tak sa dala zabezpečiť ochrana práv garantovaných pre sťažovateľku v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľka napokon navrhla vydanie dočasného opatrenia podľa § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ktorým by bola odložená vykonateľnosť napadnutého právoplatného rozsudku krajského súdu.

## II.

Ústavný súd pred predbežným prerokovaním sťažnosti požiadal krajský súd o vyjadrenie k sťažnosti. Vyjadrenie predsedníčky krajského súdu sp. zn. Spr 3484/2010 zo 4. októbra 2010 bolo ústavnému súdu doručené 5. októbra 2010.

Predsedníčka krajského súdu vo svojom vyjadrení stručne zrekapitulovala priebeh konania, pričom uviedla, že podľa ustanovenia § 250 ods. 6 OSP boli účastníkmi súdneho konania o žalobe prokurátora prokurátor, účastníci správneho konania a správny orgán. Krajský súd podľa nej konal s účastníkmi správneho konania známymi z predloženého spisu, ktorý nebol úplný.

Ďalej vo svojom vyjadrení predsedníčka krajského súdu uvádza, že T. M., účastník konania a v čase správneho konania konateľ obchodnej spoločnosti L., s. r. o., ktorej mal podľa vlastného vyjadrenia odpredať nekonkretizované pozemky, túto skutočnosť žiadnym spôsobom nepreukázal, nepredložil doklad o zmene vlastníctva dotknutých pozemkov výpisom z listu vlastníctva. Vzhľadom na to, že administratívny spis sa nachádza na príslušnom pamiatkovom úrade, krajský súd nemá možnosť si overiť okolnosť, či vôbec v rámci správneho konania obchodná spoločnosť L., s. r. o., informovala správny orgán o zmene účastníka správneho konania na základe prevodu nehnuteľností. O tejto zmene pritom zrejme nevedela ani generálna prokuratúra, ktorá predmetnú obchodnú spoločnosť za účastníka správneho konania neoznačila.

Krajský súd teda podľa vyjadrenia jeho predsedníčky pri určovaní okruhu účastníkov konania podľa § 250 ods. 6 OSP vychádzal z dokladov založených v správnom spise a tvrdení žalobcu o okruhu účastníkov konania, pričom v konaní nebol predložený doklad vyvracajúci tieto okolnosti, a z obsahu správneho spisu predloženého žalovaným nevyplývalo, že by sa jeho rozhodnutie týkalo práv iných subjektov ako tých, s ktorými súd konal. Predsedníčka krajského súdu poukázala tiež na to, že krajský súd nemal v priebehu svojho konania vedomosť o tom, že sťažovateľka je vlastníčkou nehnuteľností, ktorých sa napadnuté rozhodnutie týkalo, a nemal dôvod ani možnosť si nové skutočnosti preverovať. Tieto je potrebné včas oznámiť správnemu orgánu, z dokladov ktorého nebolo možné tieto nové skutočnosti zistiť. Podľa predsedníčky krajského súdu predmetnú aktualizáciu údajov sťažovateľka vykonala pravdepodobne v stavebnom konaní, ktoré je iným konaním ako tým, ktoré súd skúmal, pričom priebeh tohto konania nebol predmetom skúmania krajského súdu.

Z týchto dôvodov predsedníčka krajského súdu vyslovila názor, že v danom prípade zrušením napadnutého rozhodnutia nebolo porušené žiadne právo sťažovateľky v zmysle princípov piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku, pretože rozhodnutie žalovaného, ktoré bolo predmetom žaloby, je len podkladom (stanoviskom) na rozhodnutie príslušného stavebného úradu, ktorý o vydaní územného rozhodnutia a stavebného povolenia zrejme už rozhodol v inom konaní, a nie je teda rozhodnutím o konkrétnych právach stavebníka, príp. vlastníka stavieb.

### III.

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. IV. ÚS 57/2011-22 z 24. februára 2011 ju prijal v časti namietaného porušenia základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 S 77/2008 a jeho rozsudkom z 12. februára 2010 na ďalšie konanie. Vo zvyšnej časti sťažnosť odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Zároveň ústavný súd odložil vykonateľnosť rozsudku krajského súdu č. k. 4 S 77/2008-52 z 12. februára 2010.

Následne vyzval účastníkov konania, aby sa vyjadrili, či trvajú na konaní verejného pojednávania v danej veci, prípadne aby doplnili svoje vyjadrenia k sťažnosti.

Predsedička krajského súdu v prípise z 10. marca 2011 ústavnému súdu oznámila, že sa pridržiava svojho vyjadrenia k veci zo 4. októbra 2010. Zároveň upozornila na vyjadrenie JUDr. S. L..., ktorá poukázala na to, *„že súčasťou súdneho spisu tunajšieho súdu sp. zn. 4 S 77/2008, nie je administratívny spis správneho orgánu, z ktorého súd vychádzal, a ktorý v čase rozhodovania tunajšieho súdu, nebol kompletný. Preto postup správneho orgánu, ani jeho rozhodnutie, nebolo možné v súdnom konaní preskúmať. Z uvedeného dôvodu Krajský súd v Bratislave vo veci postupoval podľa ustanovenia § 250j ods. 3 O. s. p.“*

Krajský súd súčasne oznámil, že netrvá na ústnom pojednávaní pri meritórnom rozhodovaní v tejto veci pred ústavným súdom.

Právny zástupca sťažovateľky zaujal stanovisko k vyjadreniu predsedníčky krajského súdu zo 4. októbra 2010 podaním doručeným ústavnému súdu 1. mája 2011, v ktorom okrem iného uviedol:

*«Prvým argumentom „opomenutia“ sťažovateľky v súdnom konaní bola údajne skutočnosť, že pôvodný účastník správneho a následne i súdneho konania p. T. M. vo svojom podaní doručenom krajskému súdu dňa 12. 11. 2008 žiadnym spôsobom nepreukázal, nepredložil doklad o zmene vlastníctva dotknutých pozemkov.*

*Pokiaľ krajský súd považoval – tak, ako to uvádza vo svojom vyjadrení – podanie za neúplné, mal súd postupovať podľa ust. § 43 ods.1 O. s. p., a tak mal byť povereným pracovníkom súdu p. T. M. vyzvaný na jeho doplnenie.*

*Pokiaľ konajúci krajský súd nepovažoval za potrebné toto – podľa neho – neúplné podanie doplniť zo strany p. T. M. za cca 30 sekúnd by mal požadovanú informáciu*

*o majetko-právnom stave dotknutých pozemkov vygenerovanú na internetovom kataster portáli!*

*Teda nie je pravdou tvrdenie uvedené vo vyjadrení krajského súdu – vid' 4. odstavec listu krajského súdu zo 04. 10. 2010 – že nemal možnosť si nové skutočnosti preverovať.*

*Tvrdenie uvedené vo vyjadrení krajského súdu – vid' 4. odstavec listu krajského súdu zo 04. 10. 2010 – že nemal ani dôvod si nové skutočnosti preverovať, je tiež rozporné, nakoľko podľa ust. § 103 O. s. p. konajúci súd kedykoľvek za konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci. V danom prípade sa jednoznačne jednalo o nedostatok konania odstrániteľný, pričom v takomto prípade sa konajúci súd musí pokúsiť tieto nedostatky v súčinnosti s účastníkmi odstrániť.*

*Aj skutočnosť, že krajský súd konštatoval, že administratívny spis, ktorý mu bol zaslaný žalovaným správnym orgánom vykazoval vady (údajná nekompletnosť – absencia niekoľkých dokladov), jednalo sa o nedostatok konania odstrániteľný, pričom opakovane poukazujeme na skutočnosť, že v takomto prípade sa konajúci súd musí pokúsiť tieto nedostatky v súčinnosti s účastníkmi odstrániť. Pri tomto tiež poukazujem na skutočnosť, že administratívny spis pred tým, než bol zaslaný súdu, bol na Krajskej prokuratúre v Bratislave a opakovane na Pamiatkovom úrade SR, kde bol preskúmaný a je možné, že nebol po tom, ako „prešiel viacerými rukami“ úplne uprataný, čo však mohlo byť jednoduchými úkonmi konvalidované.*

*Záverečná argumentácia uvedená vo vyjadrení krajského súdu pojednávajúca o tom, že napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu bolo len podkladom pre rozhodnutie príslušného stavebného úradu a tak toto konanie nebolo o konkrétnych právach stavebníka, je neprípustným bagatelizovaním správneho konania, nakoľko z dôvodu zrušenia napadnutého rozhodnutia správneho orgánu účastníci územného a stavebného konania podali žaloby na preskúmanie zákonnosti týchto rozhodnutí stavebného úradu s argumentáciou, že tieto majú byť zrušené, nakoľko boli vydané na základe zrušeného súhlasu Krajského pamiatkového úradu...»*

Právny zástupca sťažovateľky napokon uviedol, že súhlasí s tým, aby bolo v konaní vo veci samej o sťažnosti sťažovateľky upustené od verejného pojednávania senátu ústavného súdu.

Ústavný súd podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde so súhlasom účastníkov upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

#### IV.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa môže každý domáhať zákonom uvedeným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo... prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru sa nevyčerpáva len právom každého domáhať sa svojho práva na súde, ale aj právom byť účastníkom konania, v ktorom sa rozhoduje o jeho právach a povinnostiach. Inak by v ňom totiž sťažovateľ nemohol chrániť svoje práva a právom chránené záujmy (I. ÚS 219/07). Zákon ustanoví, kto je účastníkom konania v správnom súdnictve. V prípade konania o žalobe prokurátora vymedzuje účastníkov konania § 250 ods. 6 OSP tak, že sú nimi prokurátor, účastníci správneho konania a správny orgán, ktorý rozhodol v poslednom stupni.

Predmetom sťažnosti je námietka sťažovateľky, že postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 S 77/2008, ktorý ju neinformoval o tom, že je pred ním pod uvedenou spisovou značkou vedené konanie o žalobe prokurátora proti rozhodnutiu

krajského pamiatkového úradu, jej bola odňatá možnosť ochraňovať svoje práva pred súdom. Sťažovateľka netvrdí, že bola účastníkom konania podľa § 250 ods. 6 OSP, poukazuje však na to, že predmetné konanie sa jej týkalo ako vlastníčky nehnuteľnosti vo väčšej miere, ako to bolo v prípade účastníka konania a bývalého vlastníka dotknutej nehnuteľnosti T. M. Zároveň sťažovateľka upriamuje pozornosť na skutočnosť, že krajský súd bol menovaným účastníkom konania upozornený na zmenu vlastníckeho práva vo vzťahu k nehnuteľnostiam, ktorých sa konanie pred ním týkalo.

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka výpisom z katastra nehnuteľností preukázala, že je, ale tiež že už v priebehu konania o žalobe prokurátora bola vlastníčkou nehnuteľností, ktorých sa týkalo rozhodnutie krajského pamiatkového úradu z 10. októbra 2005. S ohľadom na jej vlastnícke právo a skutočnosť, že toto rozhodnutie bolo predpokladom na vydanie ďalších rozhodnutí v súvislosti s realizáciou predmetnej novostavby, dospel ústavný súd k záveru, že napadnutý rozsudok sa dotýka tiež práv sťažovateľky. Treba zdôrazniť, že v prípadoch, keď sú predmetom správneho konania práva a povinnosti vo vzťahu k určitej nehnuteľnosti, dochádza obvykle so zmenou vlastníka i k tomu, že nový vlastník získava právny záujem na výsledku konania. V prípade sťažovateľky to znamená, že bude vo veci ďalej rozhodované, pričom prípadné negatívne stanovisko krajského pamiatkového úradu by mohlo mať dôsledky na jej práva alebo právom chránené záujmy vyplývajúce z jej postavenia ako vlastníčky.

Z uvedeného ale bez ďalšieho nevyplývajú dôsledky pre vymedzenie okruhu osôb, s ktorými súd koná v rámci konania v správnom súdnictve. Pokiaľ určitá osoba nadobudla vlastnícke právo k nehnuteľnosti až potom, keď sa skončilo príslušné správne konanie, v rámci ktorého by inak z titulu vlastníckeho práva vystupovala ako účastník, nevstupuje táto osoba späť do postavenia účastníka v správnom konaní. Ani § 250 ods. 1 a 2 OSP (a tiež aj § 250 ods. 6 OSP) preto nepovažuje takúto zmenu za skutočnosť, ktorá by mala dopad na vymedzenie účastníkov súdneho konania, pretože tí sa odvodzujú len od správneho konania. Pokiaľ však táto osoba preukáže, že má právny záujem na jeho výsledku, môže sa zúčastniť konania v správnom súdnictve ako vedľajší účastník

za podmienok ustanovených v § 93 v spojení s § 246c OSP (porov. Števček, M., Ficová, S. a kol.: Občiansky súdny poriadok. Komentár. 1. vydanie. Praha: C. H. Beck 2009. s. 733).

Citované ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku nezakladajú všeobecnú povinnosť súdu vyzvať každého, koho práva alebo právom chránené záujmy by mohli byť jeho rozhodnutím zasiahnuté, aby uskutočnil nevyhnutné úkony pre jeho účasť v príslušnom konaní. Dôvodom je predovšetkým skutočnosť, že súd nemôže mať takúto vedomosť vo vzťahu k všetkým dotknutým osobám a nemá ani možnosť takto vymedzenú skupinu osôb zistiť. Súčasne nemožno opomenúť ani to, že v prípade nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti by mal každý predovšetkým sám dbať o svoje práva a postupovať obozretné pri ich výkone. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína aj zásadu „vigilantibus iura scripta sunt“, ktorá zdôrazňuje aj vlastné pričinenie na ochranu svojich práv vyžadujúc, aby aj sťažovateľ sledoval svoje subjektívne práva a robil také kroky, v dôsledku ktorých by nedochádzalo k ich ohrozovaniu a poškodzovaniu. Táto zásada teda predpokladá, že sťažovateľ musí využiť prostriedky, ktoré mu poskytuje zákon, a následne vykonať prípadné potrebné opatrenia, aby nedošlo k porušeniu jeho práv (IV. ÚS 329/2010).

Táto všeobecná právna zásada znamená v prípade nadobudnutia vlastníctva nehnuteľnosti aj nevyhnutnosť získať informácie o tom, či vo vzťahu k predmetným nehnuteľnostiam prebiehajú alebo môžu prebiehať správne alebo súdne konania. Možnosť domôcť sa súdnej ochrany účinným spôsobom je zachovaná aj v prípade, ak možno predpokladať, že by sa nový vlastník, ktorý nadobudol vlastnícke právo až po vydaní správneho rozhodnutia vzťahujúceho sa k jeho nehnuteľnosti, dozvedel o priebehu súdneho konania o preskúmaní zákonnosti tohto správneho rozhodnutia, pokiaľ by postupoval s náležitou obozretnosťou (porov. tiež rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) z 15. januára 2003 vo veci sťažnosti č. 55782/00 – Cañete de Goñi proti Španielsku, § 39 až § 41).

Z čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 dohovoru vyplýva povinnosť umožniť v súdnom konaní ochranu práv a právom chránených záujmov každému, o koho právach a povinnostiach sa v tomto konaní koná. Takto vymedzený prístup k súdu musí byť účinný a jednotlivец by

mal mať jasnú, praktickú príležitosť namietat' akt, ktorý zasahuje do jeho práv [rozsudok ESĽP vo veci Bellet proti Francúzsku zo 4. decembra 1995, Series A no. 333-B, s. 42, § 36].

Pri posúdení namietaného porušenia základného práva sťažovateľky musel ústavný súd vziať do úvahy tieto skutočnosti. Krajský súd rozhodoval v predmetnom konaní o žalobe prokurátora (o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia krajského pamiatkového úradu z 10. októbra 2005 o schválení predloženého zámeru novostavby objektu „D.“ a o určení podmienok týkajúcich sa jej prípravy a realizácie projektovej dokumentácie, projektu stavby a prípadných zmien), teda na základe „mimoriadneho opravného prostriedku“. Protest prokurátora, ktorý predchádzal podaniu žaloby, bol podaný približne dva a pol roka od právoplatnosti rozhodnutia krajského pamiatkového úradu. Potom, ako mu Pamiatkový úrad Slovenskej republiky nevyhovelo, podal prokurátor včas žalobu, pričom konanie o tejto žalobe trvalo opäť približne jeden a pol roka. Súdne konanie bolo teda začaté dva a pol roka po právoplatnosti rozhodnutia krajského pamiatkového úradu a k zrušeniu tohto rozhodnutia došlo až po viac ako 4 rokoch od právoplatnosti rozhodnutia. Už samotná táto dĺžka konania vypovedá o možnosti, že medzičasom mohlo dôjsť k zmene vlastníckych pomerov a že údaje obsiahnuté v spisovom materiáli správneho orgánu môžu byť neaktuálne.

Vyjadrenie krajského súdu, podľa ktorého z príslušného spisového materiálu krajského pamiatkového úradu nevyplývala zmena vlastníckych pomerov, ako aj že tieto zmeny mali byť včas oznámené správnomu orgánu, je nevyhnutné posudzovať v kontexte konania o proteste prokurátora. Podľa § 69 Správneho poriadku rozhodne o proteste prokurátora buď správny orgán, ktorý rozhodnutie vydal, alebo jemu nadriadený správny orgán. Účastníci konania však aj s ohľadom na krátkosť zákonnej lehoty na rozhodnutie nie sú vyzumení o tomto proteste a je im doručované až rozhodnutie o ňom. Nemožno preto očakávať, že by účastník konania, ktorý bol pôvodným vlastníkom nehnuteľnosti, informoval krajský pamiatkový úrad o zmene vlastníka nehnuteľnosti v priebehu konania o proteste, ako ani to, že by tak učinil z iného dôvodu potom, ako pôvodné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť.

Je teda zrejmé, že za týchto okolností nemala sťažovateľka ako nová vlastníčka predmetných nehnuteľností dôvod predpokladať, že by mohlo byť spätne spochybnené rozhodnutie krajského pamiatkového úradu. Pokiaľ účastník konania T. M. upozornil krajský súd, že už nie je vlastníkom predmetných nehnuteľností, ale že tieto pozemky predal obchodnej spoločnosti L., s. r. o., bolo povinnosťou krajského súdu reagovať na túto informáciu, a to napríklad žiadosťou o doplnenie tohto tvrdenia alebo zistením, kto je v súčasnosti ich vlastníkom, a informovať o prebiehajúcim konaní nového vlastníka.

Z tohto hľadiska nie je podstatné, že zákon výslovne neustanovuje povinnosť súdu vyrozumieť za týchto okolností nového vlastníka o prebiehajúcim súdnom konaní. Ústavný súd už v minulosti konštatoval, že skutočnosť, že Občiansky súdny poriadok výslovne neoznačuje niekoho za účastníka konania, neznamena, že s ním konajúci súd nemôže v prípade potreby konať, ak sa účinky jeho postupu alebo jeho rozhodnutia týkajú základných práv, ktoré má takáto osoba zaručené v ústave alebo v medzinárodnej zmluve (I. ÚS 23/01). Za situácie, keď krajský súd v priebehu konania získal informáciu o osobe, ktorej práva alebo právom chránené záujmy by mohli byť jeho rozhodnutím dotknuté, a s ohľadom na konkrétne okolnosti nemožno dôvodne predpokladať, že by táto osoba aj pri zachovaní náležitej obozretnosti mohla mať vedomosť o tomto súdnom konaní, vyplývala táto povinnosť priamo z čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Keďže v okolnostiach daného prípadu išlo v konaní pred krajským súdom o preskúmanie rozhodnutia, ktoré sa priamo dotýka vlastníckeho práva sťažovateľky, mohlo byť namietaným postupom podľa názoru ústavného súdu navyše dotknuté aj základné právo sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 2 ústavy, porušenie ktorého však vo svojej sťažnosti nenamietala.

K tomu ústavný súd pripomína, že v súlade s čl. 152 ods. 4 ústavy musí byť výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných predpisov v súlade s ústavou. Zároveň v zmysle čl. 154c ods. 1 ústavy majú príslušné medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách prednosť pred zákonmi, ak zabezpečujú väčší rozsah základných práv a slobôd (I. ÚS 23/01 v spojení s I. ÚS 5/02, I. ÚS 219/07).

Z týchto dôvodov dospel ústavný súd k záveru, že napadnutým postupom a rozsudkom krajského súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

## V.

Ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, rozhodnutie, ktorým bolo porušené základné právo, zruší (§ 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde) a môže vec vrátiť na ďalšie konanie [§ 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde]. V danom prípade na ochranu základného práva sťažovateľky bolo potrebné nielen rozsudok krajského súdu č. k. 4 S 77/2008-52 z 12. februára 2010 zrušiť, ale aj vrátiť vec na ďalšie konanie, v ktorom krajský súd bude pokračovať v konaní o preskúmanie rozhodnutia žalovaného správneho orgánu (bod 2 výroku tohto nálezu).

V ďalšom postupe je krajský súd viazaný právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto rozhodnutí (§ 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde). Krajský súd je tiež viazaný rozhodnutím o vrátení veci na ďalšie konanie, ktoré je vykonateľné doručením (§ 56 ods. 7 zákona o ústavnom súde).

Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľka sa nedomáhala primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde, preto sa ústavný súd touto otázkou vzhľadom na viazanosť petitom sťažnosti podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde nezaoberal.

Sťažovateľka napokon žiadala, aby jej ústavný súd priznal všetky trovy konania, ktoré jej vznikli v konaní o jej sťažnosti pred ústavným súdom. Trovy konania nevyčíslila.

Ústavný súd pri rozhodovaní o trovách požadovaných právny zástupcom sťažovateľky vychádzal z § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Sťažovateľka bola vo veci úspešná, a preto bolo potrebné rozhodnúť o úhrade trov konania pozostávajúcich z náhrady trov právneho zastúpenia pred ústavným súdom.

Podľa § 1 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) výpočtovým základom na účely tejto vyhlášky je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok predchádzajúceho kalendárneho roka.

Vzhľadom na to ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2009, ktorá bola 721,40 €, pretože úkony právnej služby boli vykonané v roku 2010.

Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a spísanie a podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky v sume 120,23 € (za jeden úkon právnej služby) a 2 x 7,21 € režijný paušál. Úhrada bola priznaná v celkovej sume 254,88 €.

Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je krajský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Z týchto dôvodov ústavný súd rozhodol o úhrade trov konania tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto nálezu.

Ústavný súd pri prijatí sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol okrem iného aj o dočasnom opatrení tak, že odložil vykonateľnosť napadnutého rozsudku.

Podľa § 52 ods. 3 zákona o ústavnom súde dočasné opatrenie zaniká najneskoršie právoplatnosťou rozhodnutia vo veci samej, ak ústavný súd nerozhodne o jeho skoršom zrušení.

S poukazom na to nebolo potrebné v tejto veci rozhodovať o zrušení predmetného dočasného opatrenia.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, nadobudne toto rozhodnutie právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. mája 2011